

070 245 245

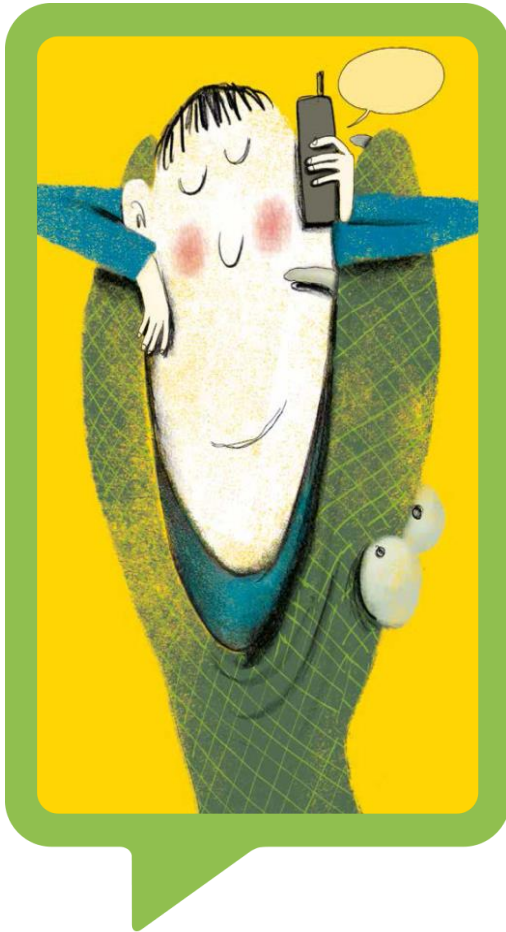

- 🗨️ Wat doet het Antigifcentrum (AGC)?
  - 🗨️ De apotheker en het AGC
  - 🗨️ Het AGC en de apotheker
  - 🗨️ Voorbeelden
-

070 245 245

Wat doet het AGC

- Telefonische informatieverstrekking bij acute vergiftigingen
- 24/24 en 7/7
- Artsen en apothekers voor iedereen
- 150 X per dag; 80% blootstellingen
- 44% gevallen zijn geneesmiddelen

070 245 245

Wat doe het AGC?

- Beschikbaar stellen van antidota
- Weinig indicaties
- Commerciële redenen, niet geregistreerd in België
- Acute behandeling
- Contact met 22 grotere ziekenhuizen

070 245 245

Wat doet het AGC?

- Beschikbaar stellen van antidota
  - 2015; 421 overwogen
  - N-acetylcysteïne, vitamine K en naloxone (in ieder ziekenhuis)
  - AGC: zeldzaam soms zeer duur

070 245 245

Wat doet het AGC?

- Beschikbaar stellen van antidota
- 2015: 6 X voor mensen, 1 X voor dieren

ANTIDOTA	TYPE INTOXICATIE	AANTAL
Calcium Edetate®	Lood	1
Contrathion®	Organofosfaten	1
Digifab®	Digoxine	2
Legalon®	Amanitines	1
Succicaptal®	Lood	1
Viperfav®	Adderbeet	1

- Cave; fomepizole was onbeschikbaar

- Documentatie
  - Commerciële producten 300.000
  - Wetenschappelijke literatuur
  - Follow-up
- Toxico- en farmacovigilantie
- Gevaarlijke mengsels
- Varia: CO, lezingen, congres,...

070 245 245

De apotheker en het AGC 2015

Publiek

- 56.172 opr. 2015
- 44% geneesmiddel
- 20.938 blootstelling

Apotheek

- 602 oproepen
- 409 geneesmiddel
- 262 blootselling

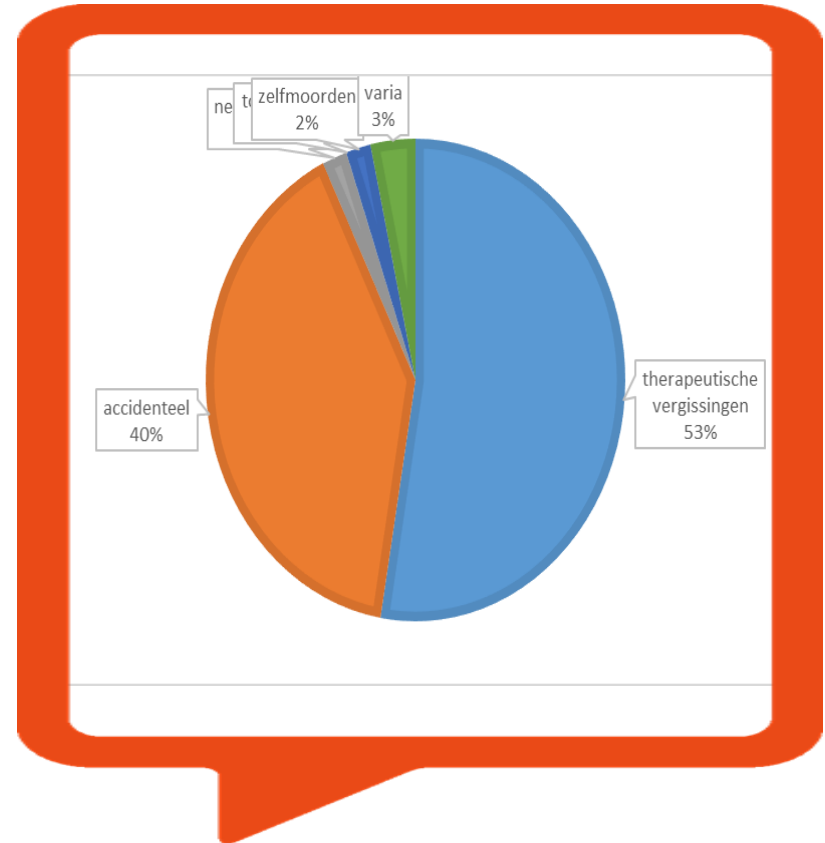
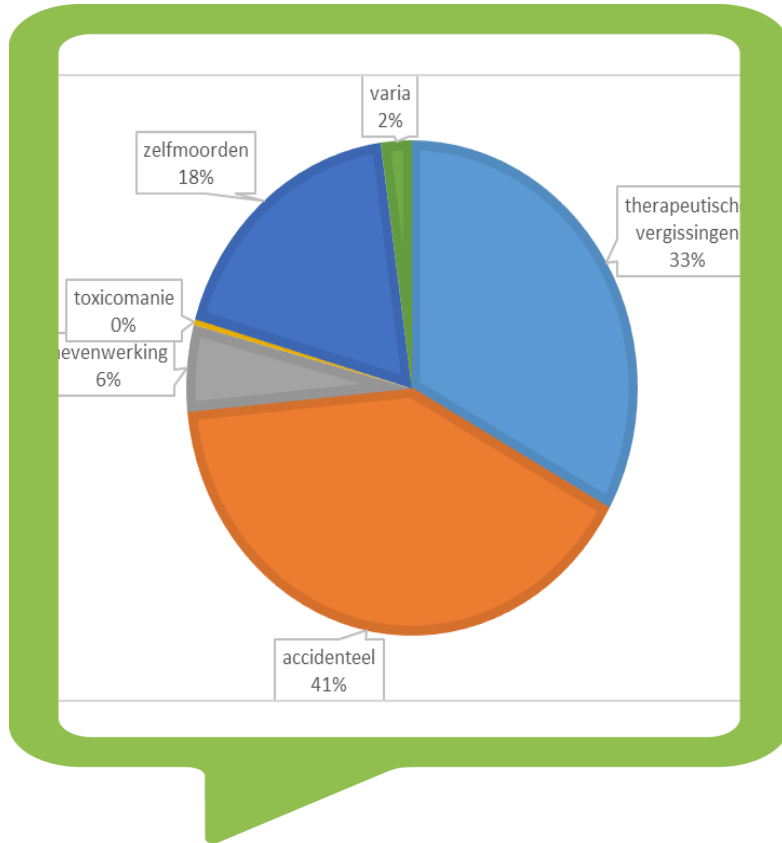

antigif
centrum
centre
antipoisons

070 245 245

De apotheker en het AGC 2015

Farmaceutische zorg

- WHAM
  - Ideaal geneesmiddel
  - Gebruiksvriendelijk
    - Optimale therapie (trouw)
      - Tevreden

070 245 245

De apotheker en het AGC

2 Farmaceutische zorg

“ Berg geneesmiddelen en gevaarlijke producten op buiten het bereik van kinderen.
Rangez les médicaments et les produits dangereux hors de portée des enfants ”

070 245 245

De apotheker en het AGC

2 Farmaceutische zorg

070 245 245

De apotheker en het AGC

📌 Farmaceutische zorg

Farmaceutische zorg

- WHAM
  - Ideaal geneesmiddel
  - Gebruiksvriendelijk
  - Optimale therapie (trouw)
    - Tevredenheid

Menselijke
vaardigheden
Communicatie

antigif
centrum
centre
antipoisons

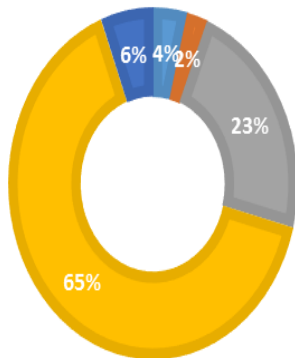
070 245 245

De apotheker en het AGC

Therapeutische vergissingen

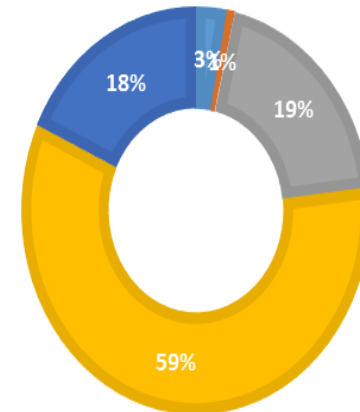
PUBIEK VERGISSINGEN 2015

■ onbepaald ■ vervaldatum ■ product ■ dosering ■ toedieningsweg

APOTHEEK VERGISSINGEN 2015

■ onbepaald ■ vervaldatum ■ product ■ dosering ■ toedieningsweg

De apotheker en het AGC

Overdoseringen

Kinderen 66%

- Pijn, koorts, ontsteking
- Ademhalingstelsel
- Antibiotica
- Neurologische GM

Volwassenen 63%

- Neurologische GM
  - Cardiovasculaire
  - Pijn, koorts, ontsteking
  - Hormonen
-

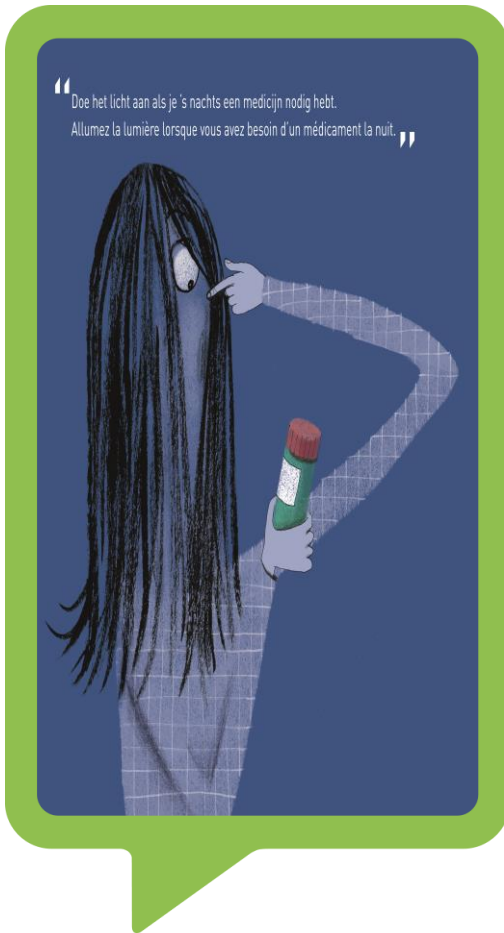

antigif
centrum
centre
antipoisons

070 245 245

De apotheker en het AGC

Overdoseringen

- Verstrooidheid en/of vermoeidheid
- Antihypertensiva, schildklierhormonen en statines
- Cave, nauwe therapeutische marge
  - Anti-aritmica
  - Digitalis
  - Colchicine

Overdoseringen

Afwijkend/moeilijk voorschrift

- Azithromycine
- Methotrexaat
  - Inname gedurende 1 week
  - Multiple orgaanfalen

De apotheker en het AGC

Overdoseringen

Methotrexaat

- 3 à 7 dagen
  - Dermatologische en gastrointestinale letsels
- 2 weken
  - Nierfalen, encephalopathie, coma, convulsies

antigif
centrum
centre
antipoisons

070 245 245

De apotheker en het AGC

Overdoseringen

Methotrexaat

- Folinezuur: tot 2 dagen
- Cave; hoge dosis NSAID en aspirine

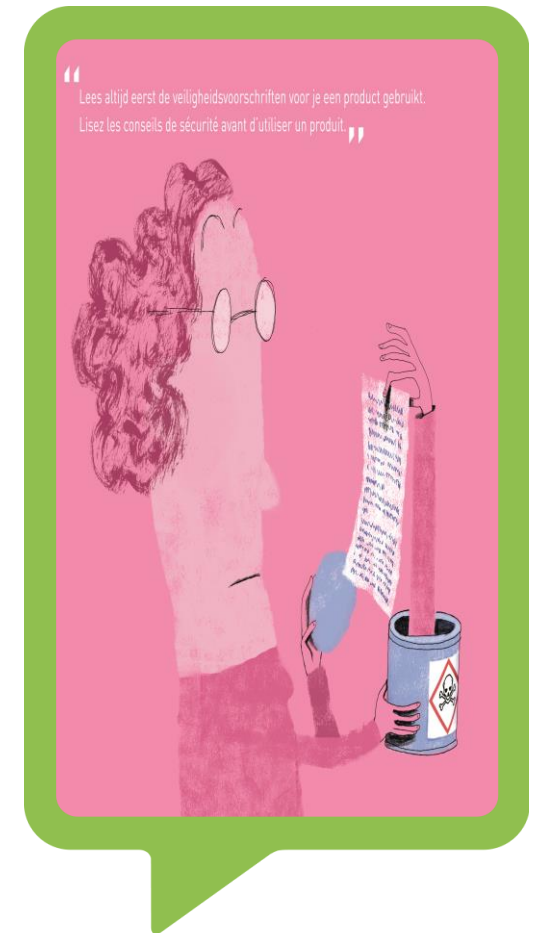
070 245 245

De apotheker en het AGC

Overdoseringen

Afwijkend/moeilijk voorschrift

- Azithromycine
- Methotrexaat
- Mefloquine
- Fluspirileen; Imap®
- Alendronaat

De apotheker en het AGC

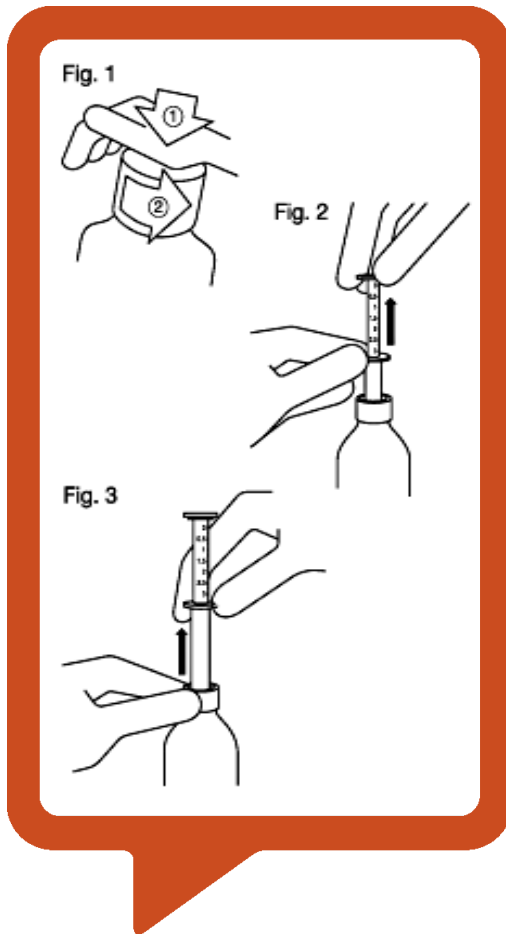

Overdoseringen

Acute pijn, acute astma

- Paracetamol, $C_{\max}$ 26 min
- Salbutamol, binnen 5 minuten

De apotheker en het AGC

Overdoseringen

Gecalibreerde pipet

- Leeftijd? Gewicht? Volume?
  - Zitromax, Risperdal, Paracetamol,...

Goede ogen en coördinatie

Goed en snel medisch rekenen

De apotheker en het AGC

- Overdoseringen: gelijkaardige vormen

=

antigif
centrum
centre
antipoisons

070 245 245

De apotheker en het AGC

➤ Vergissingen van product

Producten
met
gelijkaardig
uitzicht

070 245 245

De apotheker en het AGC

- Vergissingen van product
  - Ingestie van ontsmettingsmiddelen

Producten met
gelijkaardig
uitzicht

antigif
centrum
centre
antipoisons

070 245 245

De apotheker en het AGC

2 Vergissingen van product

- Ingestie van ontsmettingsmiddelen

Producten
met
gelijkaardig
uitzicht

070 245 245

De apotheker en het AGC

Vergissingen van product

- Eucalyptusdruppels in neus
- Zeer giftig vanaf enkele ml!
  - CNS depressieve, convulsies
  - Aspiratie
  - Lokaal irriterend

antigif
centrum
centre
antipoisons

070 245 245

De apotheker en het AGC

- ❏ Vergissingen van product
  - Eucalyptusdruppels in neus
  - Voorkomen vergissingen

❏ **NOOIT**
afleveren
met
pipet!

De apotheker en het AGC

Vergissingen van product

- Voedingssupplement in druppelvorm
- Geneesmiddel in druppelvorm
- Verzorging in druppelvorm

Alka® Druppels
DRUPPELS OM TE ONTZUREN

Alka® Druppels is een basisch mineralen concentraat, wat bij toevoeging aan drinkwater de pH waarde ervan verhoogt. Hierdoor ontstaat basisch water. Het drinken van basisch water zorgt dagelijks voor een optimale ontzuring van uw lichaam. **Alka®** Druppels voor een optimaal zuur-base evenwicht!

Gebruiksaanwijzing: draai de dop van het flesje en voeg, door voorzichtig indrukken van het flesje, 3 druppels toe aan een glas met water van ongeveer 250 ml. Even roeren en daarna in 1 minuut het hele glas opdrinken.

Dosering: 5 keer per dag 1 glas water met 3 druppels op een zo leeg mogelijke maag opdrinken.

Waarschuwingen: drink de druppels niet in geconcentreerde vorm. Vermijd contact met de blote huid en de ogen. In geval van contact, grondig spoelen met water. Aanbevolen dagelijkse dosering niet overschrijden. Buiten bereik van kinderen houden. Niet blootstellen aan direct zonlicht. Het flesje bij kamertemperatuur, droog en afgesloten bewaren.

www.alkavitaec.com
AlkaVitaec® International BV
Eindhoven, the Netherlands
Alka® is a registered trademark
Original formula, developed according
US Patent no. 5345931

AlkaVitaec®
the original Alka® company

37ml e

Ontzuur uw lichaam!

Vragen over dit product?
Bel de **Alka® Coach**:
NL: (040) 30 400 17
BE: 03 808 15 98

Ingrediënten:
Gedestilleerd water,
kaliumhydroxide en
natriumhydroxide

Voedings-supplement met basisch mineralen concentraat

Ingrediënten o.b.v. dagelijkse dosis	% van ADH*
Kalium (als kaliumhydroxide)	< 1 %
Natrium (als natriumhydroxide)	< 1 %

*Aanbevolen dagelijkse hoeveelheid

antigif
centrum
centre
antipoisons

070 245 245

De apotheker en het AGC

Vergissingen van product

“ Grondig spoelen bij contact met huid of ogen.
Rincez abondamment à l'eau en cas de contact avec la peau ou les yeux. ”

Alka® Druppels

DRUPPELS OM TE ONTZUREN

Alka® Druppels is een basisch mineraal concentraat, wat bij toevoeging aan drinkwater de pH waarde ervan verhoogt. Hierdoor ontstaat basisch water. Het drinken van basisch water zorgt dagelijks voor een optimale ontzuring van uw lichaam. Alka® Druppels voor een optimaal zuur-base evenwicht!

Gebruiksaanwijzing: draai de dop van het flesje en voeg, door voorzichtig indrukken van het flesje, 3 druppels toe aan een glas met water van ongeveer 250 ml. Even roeren en daarna in 1 minuut het hele glas opdrinken.

Dosering: 5 keer per dag 1 glas water met 3 druppels op een zo leeg mogelijke maag opdrinken.

Waarschuwingen: drink de druppels niet in geconcentreerde vorm. Vermijd contact met de blote huid en de ogen. In geval van contact, grondig spoelen met water. Aanbevolen dagelijkse dosering niet overschrijden. Buiten bereik van kinderen houden. Niet blootstellen aan direct zonlicht. Het flesje bij kamertemperatuur, droog en afgesloten bewaren.

www.alkavita.com

Alka® Druppels

DRUPPELS OM TE ONTZUREN

Ontzuur uw lichaam!

www.alkavita.com
AlkaVita® International BV
Eindhoven, the Netherlands
Alka® is a registered trademark
Original formula, developed according
US Patent no. 5396911

37ml e

AlkaVita®
the original Alka® company

Vragen over dit product?
Bel de Alka® Coach:
NL: (040) 30 400 17
BE: 03 808 15 98
Voedings-supplementen
niet te eten
voor
een gevaarlijk diët

Ingrediënten:
Gedestilleerd water,
kaliumhydroxide en
natriumhydroxide
Voedings-supplementen
niet te eten
concentraat

Ingrediënten o.b.v. dagelijkse dosis	% van ADH*
Kalium (als kaliumhydroxide)	< 1 %
Natrium (als natriumhydroxide)	< 1 %

*Aanbevolen Dagelijkse Hoeveelheid

070 245 245

De apotheker en het AGC

🗨️ Vergissingen van product

- Overgieten in gelijkaardige flessen
- Ammoniak, formol, chloroform

De apotheker en het AGC

Vergissingen van product

- Verschillende presentatievormen en verschillende doseringen
- Kinderen jonger dan 6 jaar

070 245 245

De apotheker en het AGC

🗨️ Vergissingen van product

🗨️ Moeilijke gelijkaardige namen

Zyprexa?

Sipralexa?

Scopolamine HBr?

Hyoscine ButylBr?

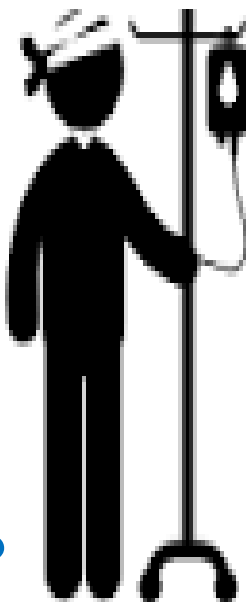
Trazolan?

Citalopram?

Escitalopram?

🗨️ Eenheden?

Tradonal?

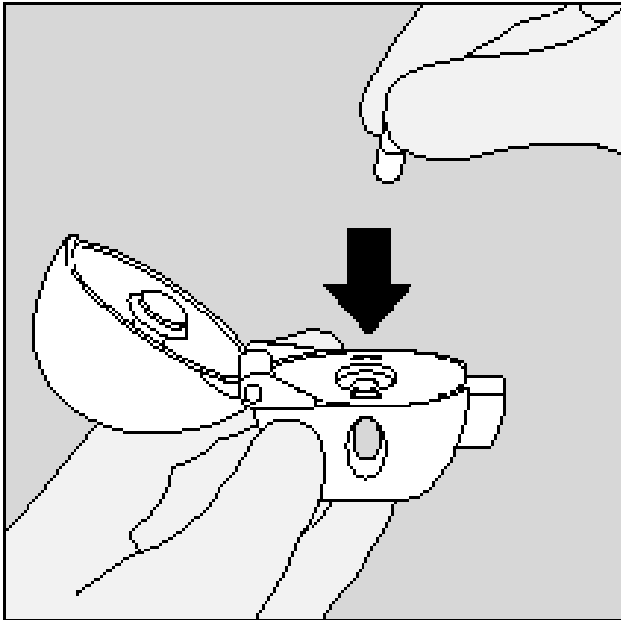

De apotheker en het AGC

- 🗨️ Vergissingen van product
  - 🗨️ Medicatie op voorhand bereid IVM
    - Vergissing van persoon
    - Vergissing van toedieningsweg
-

Inhalatiemedicatie

Vergissingen van innameweg

- Tiotropium, Broomhexine,...
- Lage orale biologische beschikbaarheid
- Bestaan in orale vorm

De apotheker en het AGC

➤ Vergissingen van innameweg

➤ Druppels en suppo's

2006-2015

Total of calls to the poison centre: 437.371

Calls wrong drugs: 134
(0,03 %)

TYPE OF DRUG

Drugs not for IV: 113
Wrong IV drug: 21

VICTIMS

Adult: 72
Children: 55
Animals: 7 (4 dogs, 1 cow,
1 horse)

CASES WITH FOLLOW-UP SYMPTOMS

None: 21
Minor: 6
Moderate: 3
Major: 2

FREQUENCY OF DRUGS

Promethazine	8
Methylprednisolone	7
Ranitidine	7
Paracetamol	5
Amoxicillin	4
Tranexamic acid	4
Lidocaine	4
Ceftriaxone	3
Amoxicillin/Clavulanate	3
Levetiracetam	3
Olanzapine	3
Salbutamol	2
Chlorhexidine	2
Chloral hydrate	2
Thiamfenicol	2
Saccharomyces	2
Levodropropizine	2
Laxative	2
Octreotide	2
Tuberculin	2
Others	65
Total	134

De apotheker en het AGC

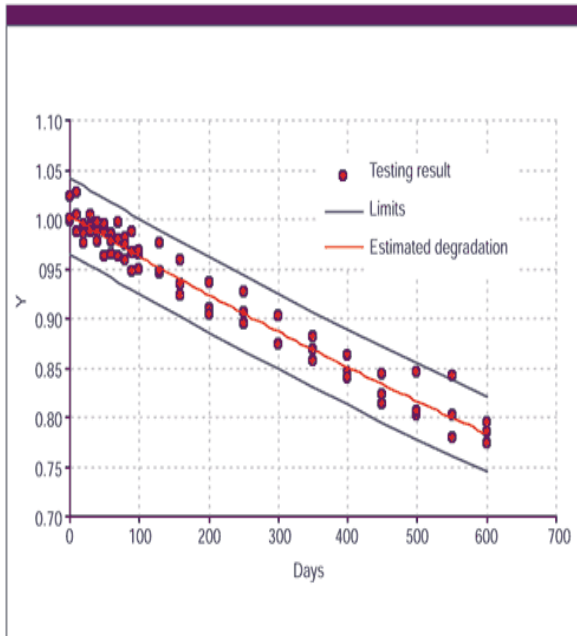

Figure 1. A simulated set of stability results also showing the estimated degradation and 95% confidence limits.

🗨️ Vervallen medicatie

🗨️ Twee richtingen

- Na inname
  - Meestal geen problemen

🗨️ Nauwe therapeutische marge!

🗨️ Isoniazide!

🗨️ Tetracyclines!

- Nooit inname aanraden

Farmaceutische zorg

- WHAM
  - Ideaal geneesmiddel
  - Gebruiksvriendelijk
    - Optimale therapie (trouw)
      - Tevredenheid

Menselijke
vaardigheden
Communicatie

De apotheker en het AGC

Uitzonderlijke situaties

- Stuipen
- Reanimatie
- Astma-aanval
- Hevige pijn

Complexe situaties

- Polymedicatie
- Verschillende verzorgers
- Verschillende vormen
- Veel kennis vereist

Moeilijke situaties

- Moeilijk tijdstip
  - Onervaren
  - Lastige toediening
-

De apotheker en het AGC

Farmaceutische zorg

- Kennis en zelfredzaamheid vergroten
  - Verduidelijken
  - Controlemechanisme: voor, tijdens en na
  - Samenwerken: medisch rekenen, eenheden
  - Aanpassingen voorstellen
-

070 245 245

Het AGC en de apotheker

Medicinale houtskool

As jy geaktiveerde houtskoolpille het, gee vir jou hond minstens vier stukke, maak dit fyn, klam met water en gee in.

As jy nie het nie, neem vier snye witbrood en verbrand dit in die oond tot koolstof. Maak dit klam en gee dit stadig in sodat dit die gif in die maag kan absorbeer en neutraliseer. Indien die hond dit gou weer uitbraak gee jy dit weer.

Kry die dier so vinnig moontlik by die veearts

070 245 245

Het AGC en de apotheker

Medicinale houtskool is te verkrijgen in de apotheek, onder de commerciële naam Norit Carbomix®.

Medicinale houtskool

- Tabletjes, capsules en granulaat, die verkocht worden voor de behandeling van diarree, zijn niet geschikt.
- Dien nooit medicinale houtskool toe zonder medisch advies.

antigif
centrum
centre
antipoisons

070 245 245

Het AGC en de apotheker

Medicinale houtskool

Medicinale houtskool is te verkrijgen in de apotheek, onder de commerciële naam Norit Carbomix®.

7274

MONITEUR BELGE — 30.01.2009 — Ed. 2 — BELGISCH STAATSBLAD

BIJLAGE II

Lijst van geneesmiddelen, medische hulpmiddelen en grondstoffen die steeds, in de vereiste hoeveelheden in bulk en/of onder farmaceutische vorm waarvan zij het enige actief bestanddeel uitmaken, voorhanden moeten zijn in de apotheken

Acetylcysteïne	1,5 g injecteerbaar
Acetylsalicylzuur	100 g waarvan een deel met directe werking
Actieve kool	200 g
Adrenaline	10 mg injecteerbaar
Antiseptische oplossing in eenheidsdosis	5 doses
Amoxicilline	3 g injecteerbaar
Ascorbinezuur	5 g injecteerbaar
Atropine	2 g waarvan 20 mg injecteerbaar
Benzodiazepine voor orale toediening, halflangwerkend	200 mg
Calcium (calciumglubionaat of een ander calciumzout) (injecteerbaar)	5 ampullen met 90 mg calcium
Cefuroxime	1,5 g injecteerbaar
Dexamethason of betamethason	100 mg waarvan 10 mg injecteerbaar
Diazepam	60 mg injecteerbaar
Diclofenac	450 mg injecteerbaar
Digoxine	5 mg in tabletten

070 245 245

Het AGC en de apotheker

Medicinale houtskool

Dien nooit
medicinale
houtskool
toe zonder
medisch
advies

- Het is belangrijk houtskoolpoeder zo vlug mogelijk na de inname van een gif toe te dienen, **liefst binnen het uur.**
- Enkel bij ernstige intoxicatie en bevestigd nut.
- In sommige gevallen kan het gebruik ervan schadelijk zijn. Er is een risico op verslikken bij slaperigheid of braken, die veel voorkomende symptomen zijn voor een aantal toxische stoffen.

070 245 245

Het AGC en de apotheker

Medicinale houtskool

Dien nooit
medicinale
houtskool
toe zonder
medisch
advies

- **Dosis medicinale houtskool (éénmalig!)**
- Kind: 0,5 tot 1g per kg: jonger dan 1 jaar doorgaans niet
- Volwassene: 50g empirische dosis
- Vóór de inname moet het poeder vermengd worden met water. Neem één deel poeder voor vier delen water. Men mag een beetje suiker toevoegen of bij kinderen het poeder bereiden met grenandine en water.

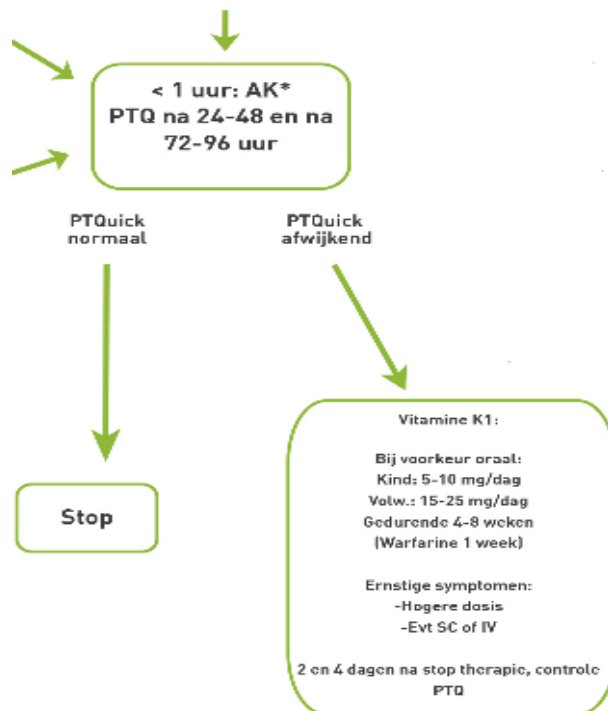
Het AGC en de apotheker

- Vitamine K anticoagulantia
  - Vaak laag gedoseerd (0,005%)
  - Lange halfwaarde tijd (tot maanden)
  - Aanmaak bepaalde stollingsfactoren II, VII, IX en X
  - Factor VII heeft het kortste half-leven (5 uur) is een stollingsstoornis pas meetbaar na 15 tot 24 uur. Klinische effecten zijn pas te verwachten na 2 tot 3 dagen of langer.
-

Het AGC en de apotheker

Vitamine K anticoagulantia

Vitamine K₁ :

Hond/kat

(Bij voorkeur PO +vet eten) :

- Dag 1 : (2x) 5mg/kg
- Dag 2-3 : 5 mg/kg/dag
- 4 weken : 2.5 mg/kg/dag

Varkens : 2-5 mg/kg SC of IM

Paard : < 2 mg/kg

Rund : 0.5-1.5 mg/kg SC of IM

2 en 4 dagen na stop therapie
controle PTQ

Juiste
stollingstest

Lange
behandeling

070 245 245

Het AGC en de apotheker

🗨️ Vitamine K anticoagulantia

- 🗨️ Halfwaardetijd vit K = 1,5 tot 3 uur
- 🗨️ Biologische beschikbaarheid maximal 50%
- 🗨️ Therapiemoetheid

- 🗨️ Juiste stollingstest
- 🗨️ Lange behandeling

070 245 245

Het AGC en de apotheker

Vitamine K anticoagulantia

- Vitamine K1 (TVM) tabletten van 50 mg (doos met 14 tabletten).
- <http://www.antigifcentrum.be/medische-professionals/antidota/leveranciers>
- Artsenverklaring

Vitamine K₁ :

Hond/kat

(Bij voorkeur PO +vet eten) :

- Dag 1 : (2x) 5mg/kg
- Dag 2-3 : 5 mg/kg/dag
- 4 weken : 2.5 mg/kg/dag

Varkens : 2-5mg/kg SC of IM

Paard : < 2 mg/kg

Rund : 0.5-1.5 mg/kg SC of IM

2 en 4 dagen na stop therapie
controle PTQ

- Lange behandeling
- Hoge dosis
- Grote honden

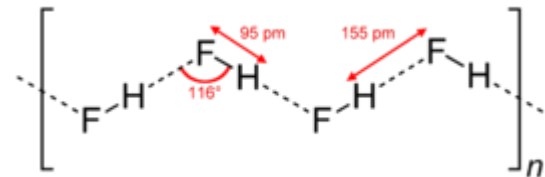

070 245 245

Het AGC en de apotheker

Waterstoffluoride

Vreemde chemie

Kleiner dan water

Minder zuur dan verwacht

Viskeuzer

070 245 245

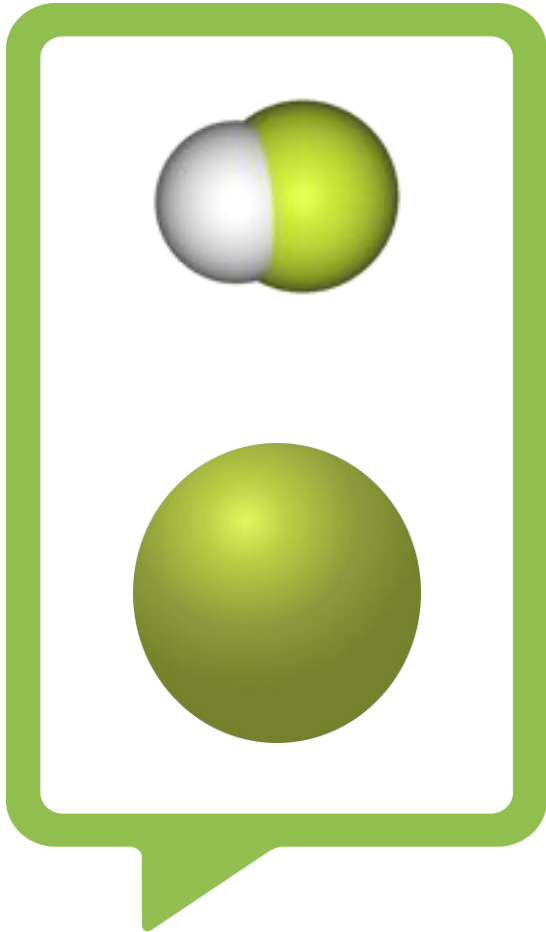
Het AGC en de apotheker

Waterstoffluoride

Reinigingsproducten

Chemische industrie

070 245 245

Het AGC en de apotheker

 Waterstoffluoride

- Zuur
- Laattijdig

- Calciumfluoride
- Calciumdepletie
- Ingestie 2% is urgentie

070 245 245

Het AGC en de apotheker

Waterstoffluoride

Zeer lang spoelen

Water

070 245 245

Het AGC en de apotheker

Waterstoffluoride

Ca gluconaat

- Lokaal
  - Arterieel
  - Gel
- Systemisch

070 245 245

Het AGC en de apotheker

Waterstoffluoride

Ca gluconaat

- Galenisch

R/ Calciumgluconaat 2,5g

Hydroxyethylcellulose 3g

Chloorhexidinegluconaat opl.
20% 2,5g

Water q.s. ad 100ml

R/ Calciumgluconaat 2,5g

Methylcellulose 4g

Glycerine 25g

Water q.s. ad 100ml

070 245 245

Het AGC en de apotheker

Waterstoffluoride

- Ca gluconaat
  - Galenisch
- Gebruik van ampullen
- Gebruik van gels

070 245 245

Het AGC en de apotheker

Waterstoffluoride

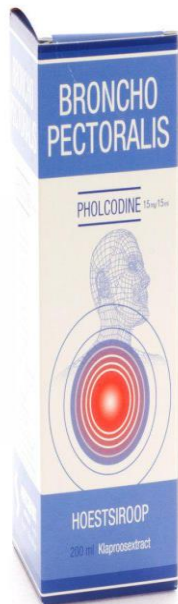
- Ca gluconaat; oog
  - Galenisch
- Oogspoeling?
- Oogdruppels?

Kinget; Ik moet u opmerken dat in de literatuur het gebruik van Cagluconaat oogdruppels of –spoeling volledig wordt afgeraden omdat dit een neerslag van CaF_2 op het oog veroorzaakt, waardoor later visusstoornissen kunnen optreden.

070 245 245

Voorbeelden

- Zeer lange halfwaardetijd
- Vooral bij kinderen
- CNS depressie
- Ademhalingsstilstand

antigif
centrum
centre
antipoisons

070 245 245

Voorbeelden

- Aspiration
- Epileptiform seizures
- CNS depression
- Coma

antigif
centrum
centre
antipoisons

070 245 245

Voorbeelden

- Paracetamol
- Veel vormen
- Publiek; toxiciteit weinig gekend
- Leverfalen

antigif
centrum
centre
antipoisons

070 245 245

Voorbeelden

🗨️ GIT corrosive injury

🗨️ Severe corneal injury

antif
centrum
centre
antipoisons

070 245 245

Voorbeelden

- Profound hypotension
- Cardiac dysrhythmia
- Respiratory arrest
- Hypothermia
- Seizure, Coma

Take home

- 44% oproepen zijn ivm geneesmiddel
  - Veiligheid integreren in farmaceutische zorg
  - Zelden antidota; uitgebreide info via AGC
  - Vergiftiging is onverwacht en snel
-

070 245 245

Vragen, opmerkingen, commentaren,
feedback?

070 245 245

Dank u voor uw aandacht!